

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de controle van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van Technisch Instituut Scheppers te Herentals

Hoofdstructuur	so
Instellingsnummer	30205
Instelling	Technisch Instituut Scheppers
Directeur	Kris SOETHOUDT
Adres	Scheppersstraat 9 - 2200 HERENTALS
Telefoon	014-24.85.20
Fax	014-23.25.42
e-mail	tis@kosh.be
Website/URL	http://www.scheppers-herentals.be
Bestuur van de instelling	117416 - VZW Katholiek Onderwijs Stad Herentals te HERENTALS
Adres	Collegestraat 37 - 2200 HERENTALS
Scholengemeenschap/Consortium	113118 - SGKSO Stad Herentals te HERENTALS
Adres	Collegestraat 37 - 2200 HERENTALS
CLB	114975 - Vrij CLB Kempen te TURNHOUT
Adres	Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/11/2012 t.e.m. 30/11/2012
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	30/11/2012
Datum bespreking verslag met de instelling	10/01/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Leander Froidcoeur
Teamleden	Jurgen Hus Elly De Keyser Eric Suys Henri Ansoms

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. RELEVANTE KENMERKEN	4
2. FOCUS VAN DE CONTROLE	4
3. ASPECTEN VAN HET WELZIJNSBELEID	4
3.1 Organisatie	4
3.2 Veiligheid van de leer- en werkomgeving	5
3.3 Gezondheid en hygiëne	8
3.4 Milieu	8
4. STERKTES EN ZWAKTES	10
4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is	10
4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren	10
4.3 Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren	10
5. ADVIES	11
6. REGELING VOOR HET VERVOLG	11
7. ADDENDUM	12

INLEIDING

Op 26/11/2012 t.e.m. 30/11/2012 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen.

Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Overeenkomstig het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid van art. 38 §5 om het toezicht inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne afzonderlijk van de doorlichting uit te voeren.

Tijdens deze controle voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de aspecten inzake het welzijnsbeleid van de instelling die onderzocht worden.

Het verslag eindigt met het advies en de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het verslag van de controle bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- gunstig beperkt in de tijd;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

1. RELEVANTE KENMERKEN

Contextuele kenmerken

- De school heeft op 13 juni 2012 een algemeen inspectiebezoek gehad van de algemene directie toezicht op het werk. Er is een schriftelijke waarschuwing opgesteld en er is een opvolgingsbezoek gepland binnen de zes maanden.
- De directie geeft aan slechts beperkte bevoegdheden te hebben met betrekking tot de besteding van de financiële middelen in het kader van de infrastructuur, veiligheid en welzijn. Een groot deel van het beleid wordt bepaald op het niveau van de scholengemeenschap. Een aanzienlijk gedeelte van de financiële middelen moet ook afgedragen worden aan de scholengemeenschap.

2. FOCUS VAN DE CONTROLE

Aspecten van het welzijnsbeleid die in aanmerking kwamen voor onderzoek:

Organisatie van het welzijnsbeleid	Ja
Veiligheid van de leer- en werkomgeving	Ja
Gezondheid en hygiëne	Ja
Milieu	Ja

3. ASPECTEN VAN HET WELZIJSBELEID

3.1 Organisatie

3.1.1 *Het bestuur van de instelling*

Het bestuur van de instelling voert geen beleid, toont geen engagement naar praktische organisatie met betrekking tot welzijn en/of voorziet hiervoor geen middelen.

Toelichting:

Er is een globaal preventieplan (GPP) opgesteld voor de periode 2011-2016. Het vorige handelde over de periode 1999-2004. Opmerkingen en richtlijnen geformuleerd in de verslagen van de controles van externe partners worden nog onvoldoende opgenomen. Er is geen jaaractieplan (JAP) voor 2012. Men verwijst naar dit van 2011. Er wordt vastgesteld dat de meeste punten opgenomen in het JAP en GPP niet gerealiseerd worden, maar gewoon doorgeschoven naar de volgende jaren. Er is geen aanduiding van de voorziene financiële middelen. De school kan onvoldoende duidelijk maken welke acties op korte en/of middellange termijn effectief uitgevoerd zullen worden. Voor de ernstige tekorten vermeld in de keuringsverslagen van de elektrische installatie is een degelijke en gedetailleerde planning opgesteld met prioritering, maar ook hier is slechts een klein gedeelte van de geplande acties uitgevoerd, hoewel de meest dringende punten dienden uitgevoerd te zijn in 2011. De informatieverstrekking, i.v.m. het welzijnsbeleid naar het personeel vertoont nog hiaten.

3.1.2 *Comité¹*

Het comité preventie en bescherming op het werk functioneert niet conform de regelgeving of een ander overlegorgaan neemt de taken van het comité preventie en bescherming op het werk niet op.

¹ Comité: het comité preventie en bescherming op het werk of een ander overlegorgaan (overlegcomité, personeelsvergadering, werkgroep ...) dat – in die gevallen waar het wettelijk mogelijk is – de taken van het

Toelichting:

Er is een comité binnen de school, maar niet alle documenten, verslagen ... worden altijd voorgelegd aan het comité. Het jaaractieplan voor 2012 is ook niet op het comité besproken.

3.1.3 *Interne dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De interne dienst bestaat niet of bestaat enkel op papier.

Toelichting:

Er worden momenteel nog geen risicoanalyses uitgevoerd door de interne dienst. Er zijn volgens de preventieadviseur momenteel nog andere en meer prioritaire taken uit te voeren, enkel en alleen om te voldoen aan de minimale reglementaire eisen gesteld door de diverse 'overheden' en reglementeringen. Er is geen verslag van de jaarlijkse rondgang. De preventieadviseur wordt zelden betrokken bij de analyse van de arbeidsongevallen. Het preventieluik is zelden ingevuld op de aangifte. Er zijn nog geen analyses van ongevallen en incidenten.

3.1.4 *Samenwerking met externe dienst voor preventie en bescherming op het werk (PBW)*

De externe dienst preventie en bescherming op het werk is gedeeltelijk betrokken bij het welzijnsbeleid.

Toelichting:

De interventies van de externe dienst worden onvoldoende opgenomen in het beleidsplan of het jaaractieplan.

3.1.5 *Aankoop- en indienststellingsbeleid*

Er is geen betrokkenheid van de preventieadviseur bij de aankoop van machines, installaties en apparaten; er is geen akkoord van de preventieadviseur; er zijn geen indienststellingsverslagen.

Toelichting:

De betrokkenheid van de preventieadviseur in het dagdagelijkse aankoopbeleid is quasi onbestaande. Er is een procedure, maar die wordt bij de meeste aankopen niet gevolgd. De bestelbonnen worden zelden door de preventieadviseur ondertekend. Er zijn geen verslagen voor indienststelling voor alle betrokken machines, installaties en gemechaniseerde werktuigen. Op de bestelbonnen worden de vereiste veiligheidsvoorwaarden zelden vermeld. Men beschikt voor de nieuwe arbeidsmiddelen niet over een gelijkvormigheids- of conformiteitsattest.

3.2 *Veiligheid van de leer- en werkomgeving*

3.2.1 *Bewoonbaarheid*

Gebouwen, lokalen en/of hun inrichting vertonen onaanvaardbare tekorten met betrekking tot bewoonbaarheid en/of veiligheid en/of er wordt onvoldoende gevolg gegeven aan klachten.

Toelichting:

Er is onvoldoende gevolg gegeven aan vaststellingen in verband met de bewoonbaarheid en veiligheid van gebouwen en lokalen die opgenomen zijn in de verslagen van de interne en externe diensten (o.a. inbreuken aan de gasinstallaties, jongenstoiletten hebben geen spoeling of ze werkt niet, opmerkingen in het brandpreventieverslag zijn onvoldoende opgevolgd, direct elektrocutiegevaar door niet afgeschermd en onder spanning staande elektriciteitsdraden, in leraarskamer, lokaal E 001 en de gang naar nooduitgang in blok E beschadiging van het plafonds door vallend pleisterwerk, ...). In blok H (tuinbouw) is de kleedkamer van de meisjes gevestigd in de toiletruimte. De aanwezige toiletten worden daarenboven ook door de jongens gebruikt. De

comité preventie en bescherming op het werk op zich neemt.

lessen praktijk hout (2de graad) gaan door in een klein kelderlokaal met weinig natuurlijke lichtinval en verluchting. Tijdens de doorlichting werkte een gedeelte van de afzuiging in de werkplaats lassen en koeltechniek niet. In diverse werkplaatsen worden laswerkzaamheden uitgevoerd zonder de nodige rookgasafzuiging. In blok Y is er al jarenlang insijpelen van regenwater door het dak.

3.2.2 *Veiligheid van het domein van de instelling*

Op het domein van de instelling zijn onaanvaardbare risico's op valgevaar.

Toelichting:

Tijdens de rondgang is er vastgesteld dat de speelplaats in zeer slechte staat is. Naast de oneffenheden verspreidt over de hele speelplaats, zijn er op sommige plaatsen zelfs 'echte putten'. In blok E, F en Z voldoen de hoogte en/of de vorm van de trapleuning en/of balustrade niet. Doorheen de hele school liggen elektriciteitsdraden en andere nutsleidingen op de grond die het valgevaar verhogen. De vloerplaat van de stookplaats op het technisch verdiep van blok G vertoont een grote opening (+/- 4m²) zonder dat hier rondom enige afscherming is geplaatst. De vloer van de sportzaal Z 020 vertoont ernstige beschadigingen.

3.2.3 *Verkeersveiligheid*

De verkeersveiligheid op het domein van de instelling en in de onmiddellijke omgeving is tijdelijk aanvaardbaar maar maatregelen en/of verbeteracties zijn noodzakelijk.

Toelichting:

De toegangen tot het schooldomein zijn voldoende veilig. Tijdens het vooronderzoek is er vastgesteld dat tijdens de speeltijd, de speelplaats gebruikt werd voor de levering van stookolie. Op geen enkel wijze was er een afscherming voorzien of een verhoogd toezicht, aan de vrachtwagen met draaiende motor. Er was eveneens een levering aan de afdeling koeltechniek door middel van een vrachtwagen. Ook hier was er geen afscherming noch een verhoogd toezicht ter bescherming van de leerlingen.

3.2.4 *Brandveiligheid*

De instelling beschikt niet over de wettelijk voorziene verslagen en keuringsattesten in verband met brandveiligheid.

Toelichting:

Er is een brandpreventieverslag met datum van 20/08/1997. Hierin vermeldt de brandweer dat aan de geformuleerde opmerkingen in het vorige verslag (1987) weinig gevolg is gegeven. De school kan niet aantonen welke tekortkomingen ondertussen zijn weggewerkt. De school beschikt ook niet over een planning om de tekorten weg te werken. De vereiste en recente verslagen van de keuringen van de verwarmingsinstallaties (gas en stookolie) zijn slechts voor een deel van de installaties aanwezig. Slechts voor 4 van de 11 stookolietanks beschikt de school over een gunstig conformiteitsattest. De gasinstallatie vertoont enkele ernstige gebreken. Er is nog geen explosieveiligheidsdocument voor elke ruimte met explosiegevaar en er is nog geen zoneringsvoorstel betreffende de elektrische installatie. Op diverse plaatsen ontbreekt noodverlichting en de aanwezige noodverlichting wordt niet jaarlijks nagekeken. Tijdens de rondgang is vastgesteld dat de nodige installaties/deuren voor de compartimentering niet aanwezig of defect zijn. In lokaal D 209 is een gasketel geplaatst in een (niet afgesloten) toiletruimte zonder enige vorm van compartimentering.

3.2.5 *Evacuatie*

De preventieve maatregelen en/of de voorzieningen met betrekking tot een mogelijke evacuatie voldoen niet.

Toelichting:

Tijdens de rondgang is er vastgesteld dat men voor de toegang naar de refter voor de leerlingen in blok Z, slechts beschikt over één reglementaire en functioneel bruikbare trap. Daarenboven is de nooduitgang geblokkeerd. De nooduitgang in het praktijklokaal hout in blok F (kelder) is aan de

binnenzijde moeilijk bruikbaar en aan de buitenzijde onveilig afgeschermd. De nooduitgang in het praktijklokaal auto wordt versperd door het opgestapelde materiaal en een heftruck. In het laatste evacuatieverslag (van 27/10/2011) zijn ernstige tekortkomingen vastgesteld, zoals afgesloten nooduitgangen (deuren, poorten) en lokalen zonder mogelijke vluchtwegen (o.a. F 106) in geval van nood. Deze problemen zijn tot op vandaag niet volledig weggewerkt. De laatste evacuatieoefening dateert van 27/10/2011. Doorheen de school ontbreken op diverse plaatsen de noodzakelijke instructies betreffende de evacuatie en de noodzakelijke pictogrammen.

3.2.6 Veiligheid van de elektrische installatie(s) en liften

De elektrische installatie(s) en/of de liften voldoen niet en kunnen een acuut en/of permanent gevaar betekenen voor het personeel en de leerlingen/cursisten.

Toelichting:

Het keuringsverslag van de laagspanningsinstallatie (januari en februari 2011) bevat veel en ernstige opmerkingen. Er is slechts zeer miniem gevolg gegeven aan de, zelfs ernstige, inbreuken. Er is een verbeterplan opgesteld met acties maar dit wordt slechts in minimale mate gevolgd. Tijdens de rondgang is er vastgesteld dat op verschillende plaatsen onder spanning staande onderdelen van de installatie genaakbaar zijn waardoor er direct elektrocutiegevaar aanwezig is. Tijdens de rondgang is ook vastgesteld dat meerdere elektriciteitskasten niet afgesloten zijn.

3.2.7 Veiligheid van toestellen²

Essentiële veiligheidsinstructies met betrekking tot het gebruik van toestellen zijn meestal niet schriftelijk voorhanden en/of de gangbare beveiliging ontbreekt of is niet functioneel.

Toelichting:

Verspreid doorheen de hele school staan er diverse machines (zeker de kolomboormachines) opgesteld die niet van de nodige reglementaire beveiligingsmiddelen zijn voorzien. Bij sommige machines zijn de voorziene beveiligingen verwijderd. Enkele machines, o.a. in de houtafdeling, staan los opgesteld en zijn onvoldoende verankerd. Bij een groot aantal toestellen ontbreken de veiligheidsinstructiekaarten. Doorheen de school zijn de zones van de werkposten zelden afgebakend. Tijdens de rondgang heeft de inspectie kunnen vaststellen dat niet alle leerlingen, maar ook leraren niet steeds gebruik maken van de persoonlijke en/of collectieve beschermingsmiddelen. Vaak worden er handelingen, o.a. slijpen en lassen, uitgevoerd die hun eigen veiligheid of die van hun medeleerlingen in het gedrang brengt.

3.3 Gezondheid en hygiëne

3.3.1 Sanitaire installaties

De sanitaire installaties en toebehoren zijn niet conform de regelgeving.

Toelichting:

Er zijn onvoldoende urinoirs en toiletten voor de jongens. De urinoirs tussen blokken E en F zijn niet voorzien van spoeling. Er is een zeer sterke geurhinder. De spoeling voor de urinoirs in de jongenstoiletten in blok G werkt niet en zorgt in de nabijgelegen klassen voor reukhinder. Tijdens de zomervakantie zijn de toiletten niet gepoetst, ondanks het feit dat er wel leerlingen en leraren van de afdeling tuinbouw aanwezig zijn. De meeste kleedkamers en voorziene wastafels zijn vuil en ogen verwaarloosd. De kleedkamer voor de meisjes in de afdeling tuinbouw is gevestigd in een toiletruimte, waar daarenboven de toiletten ook gebruikt worden door de jongens. Ondanks het gebruik van de douches beschikt de school niet over een beheersplan betreffende de preventie van legionella.

² Toestellen: alles (apparaten, speeltuigen, installaties, machines, werkposten, gereedschappen, ...) wat mogelijk aanleiding kan geven tot een verhoogd risico voor personeel en/of leerlingen/cursisten.

3.3.2 EHBO

De instelling beschikt over de voorzieningen om EHBO te bieden, maar enkele aspecten kunnen nog worden geoptimaliseerd.

Toelichting:

Ongevallen worden geïnventariseerd maar nog niet geanalyseerd. De ongevallensteekkaart wordt nog niet ingevuld/ondertekend door de preventieadviseur. Er worden nog geen statistieken over ongevallen bijgehouden.

3.3.3 Rookverbod

De instelling doet voldoende inspanningen om rekening te houden met het rookverbod.

Toelichting:

Aan één van de ingangen van de school is er een wachthuisje dat door sommige personeelsleden en leerlingen als 'rookhoekje' gebruikt wordt. De aan de inkom en binnen de schoolpoort voorziene asbak mag niet gebruikt worden en wordt best verwijderd.

3.3.4 Voedingsmiddelenhygiëne

De manier waarop de instelling met de voedingsmiddelenhygiëne omgaat, is tijdelijk aanvaardbaar.

Toelichting:

De school geeft aan dat er geen warme maaltijden, soepen ... aan de leerlingen verstrekt worden. In de keuken van de blok G (kelder) zijn in de diepvries diverse producten aangetroffen waarvan de vervaldatum ver overschreden is. De school kan geen toelichting geven over de oorsprong en het gebruik van deze producten.

3.4 Milieu

3.4.1 Omgaan met gevaarlijke producten

De manier waarop de instelling met gevaarlijke producten omgaat, is niet aanvaardbaar.

Toelichting:

De school beschikt niet over een geactualiseerde inventaris van de producten met gevaarlijke eigenschappen, zelfs niet voor de labo's chemie. De school kan geen inventaris voorleggen van de gebruikte pesticiden binnen de afdeling tuinbouw. Niet geschikte recipiënten worden gebruikt voor de opslag van gevaarlijke producten. Tijdens de rondgang zijn er op verschillende plaatsen gevaarlijke producten en recipiënten met en zonder etikettering gevonden die bereikbaar zijn voor de leerlingen. De scheikundige producten gebruikt in de labo's zijn niet correct opgeslagen. Zelden zijn de noodzakelijke veiligheidsinstructiekaarten aanwezig. Niet alle ontvlambare stoffen worden correct opgeslagen. Men beschikt over een asbestinventaris (22/4/2008) maar deze is niet ondertekend door de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer. De milieuvergunning (klasse 1) voor de school is verlopen (einddatum 25 januari 2010) en er is nog geen nieuwe aangevraagd.

3.4.2 Zwembaden

Niet van toepassing

4. STERKTES EN ZWAKTES

4.1 Relevante aspecten waarin de instelling goed is

4.2 Relevante aspecten die de instelling kan verbeteren

4.3 Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren

- De organisatie van het welzijnsbeleid.
- De veiligheid van de leer- en werkomgeving.
- De gezondheid en hygiëne.
- Milieu

De vastgestelde gebreken zijn zo talrijk dat het vermelden van elke noodzakelijke verbetering tot een te lange en onoverzichtelijke lijst zou leiden. We beperken ons om die reden tot het vermelden van de rubrieken waarvoor de school zich conform de regelgeving moet in orde stellen. Uit dit verslag blijkt voldoende waar de knelpunten zich voordoen. Het is bovendien duidelijk dat meerdere ernstige tekorten onverwijld moeten weggewerkt worden.

5. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies ongunstig voor de erkenningsvoorwaarden met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Relevante aspecten die de instelling moet verbeteren:

- De organisatie van het welzijnsbeleid.
- De veiligheid van de leer- en werkomgeving.
- De gezondheid en hygiëne.
- Milieu

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies met betrekking tot het zelfstandig remediëren van tekorten:

DE INSPECTIE OORDEELT DAT DE INSTELLING EEN BEROEP MOET DOEN OP EXTERNE ONDERSTEUNING OM DE TEKORTEN TE REMEDIEREN.

6. REGELING VOOR HET VERVOLG

In overeenstemming met het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009, inzonderheid het artikel 39§4 3°, wordt geadviseerd om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling op te starten.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Leander Froidcoeur

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname namens de directie/het schoolbestuur:

Kris SOETHOUDT

7. ADDENDUM

Het bestuur van de instelling heeft een beroep gedaan op art. 41 §2 van het Kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009. Het heeft binnen een termijn van twee maanden na het ontvangen van het ongunstig advies de opschorting van de procedure tot intrekking van de erkenning aangevraagd op basis van een door het bestuur van de instelling uitgewerkt verbeteringsplan.

De Vlaamse regering keurde het ingediende verbeteringsplan goed. De procedure tot intrekking van de erkenning wordt hierdoor opgeschort tot en met **1 juni 2016**.